

УДК 347.78

В. І. Труба, канд. юрид. наук, професор, Заслужений юрист України
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Декан економіко-правового факультету
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

С. Є. Морозова, канд. юрид. наук, начальник відділу забезпечення діяльності
заступника Голови та секретаря судової палати
Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ
вул. П. Орлика, 4а, Київ, 01043, Україна

МЕЖІ ЗАХИСТУ ПРАВ АВТОРІВ (за матеріалами судової практики)

У статті аналізується сучасний стан захисту прав інтелектуальної власності за законодавством України. Критикуючи положення законодавства, висновки підтверджуються прикладами із практики його застосування учасниками правовідносин та судами.

Питання меж захисту цивільних прав розглядається на прикладі рішень у спорах про авторське право, а саме – у справах про порушення прав автора, який своєю творчою працею створив твори образотворчого мистецтва. Наводяться аргументи щодо необхідності переглянути законодавчі вимоги щодо визначення розміру компенсації, що призначається замість відшкодування збитків або стягнення доходу як спосіб цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав.

Ключові слова: інтелектуальна власність; авторське право; суміжні права; об'єкти авторського права.

Постановка проблеми. Захист інтелектуальної власності є важливим як для підприємницької діяльності, так і для забезпечення творчості науковців та митців. Сучасний стан захисту прав інтелектуальної власності є досить недосконалим, про що свідчить як аналіз законодавства, так і практика його застосування учасниками правовідносин та судами.

Проблеми, пов'язані із захистом прав та інтересів громадян у сфері інтелектуальної власності можуть вирішитися за допомогою реформи державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Особливо гостро постала проблема реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності у зв'язку із укладенням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами [1]. Зазначена Угода передбачає комплекс заходів, які має застосувати Україна для покращення ситуації із захистом прав інтелектуальної власності – від митного співробітництва – до перегляду всіх стандартів, що стосуються прав інтелектуальної власності, зокрема й цивільних заходів, процедур та засобів захисту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням захисту прав інтелектуальної власності в Україні приділяли увагу такі науковці, як О. Ф. Дорошенко, Н. М. Мироненко, О. П. Орлюк, О. Д. Святоцький, О. С. Яворська та ін. Однак після укладення Україною Угоди комплексних публікацій щодо необхідності реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні не оприлюднювалося.

Метою цієї статті є обґрунтування необхідності реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні з огляду на Угоду та практичні проблеми вирішення справ окремих категорій у спорах про право інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу. Статистика щодо розгляду справ у спорах про право інтелектуальної власності свідчить, що справи такої категорії складають незначну частину із загальної кількості спорів, що вирішуються судами. Так, апеляційними судами у 2014 році переглянуто 55 рішень у спорах про авторське право (33 рішення залишено без змін, а апеляційні скарги без задоволення; 17 рішень скасовано із ухваленням нового рішення по суті позовних вимог та 3 рішення скасовано із закриттям провадження у справі (усього 20 рішень, або 36 % загальної кількості переглянутих справ про авторське право); 2 рішення

змінено). Упродовж 2015 року апеляційними судами переглянуто 26 рішень у спорах про авторське право (15 рішень залишено без змін, а апеляційні скарги без задоволення; 10 рішень скасовано із ухваленням нового рішення по суті позовних вимог, або 38 % загальної кількості переглянутих справ про авторське право та 1 рішення змінено). У 2016 році апеляційними судами переглянуто 101 справу зі спорів про інтелектуальну власність, із них 68, або 67,3 % – спори про авторське право. За результатами перегляду 68 справ у спорах про авторське право у 44 справах рішення залишено без змін, 21 рішення скасовано, що становить 30,9 % переглянутих (20 – із ухваленням нового рішення по суті позовних вимог та у 1 закрито провадження у справі) та 3 рішення змінено.

У 2014 році в касаційному порядку Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі – ВССУ) переглянуто 10 рішень у цивільних справах зі спорів про інтелектуальну власність, що становило лише 0,1 % загальної кількості переглянутих рішень у цивільних справах позовного провадження (7 428). Із загальної кількості спорів про інтелектуальну власність (10 рішень) спори про авторське право становили 70 % (7 рішень).

Упродовж 2015 року ВССУ в касаційному порядку переглянуто 10 рішень у цивільних справах зі спорів про інтелектуальну власність, що становило, як і в 2014 році, 0,1 % загальної кількості переглянутих рішень у цивільних справах позовного провадження (7 365). Із загальної кількості спорів про інтелектуальну власність (10 рішень) спори про авторське право становили 70 % (7 рішень).

У 2016 році ВССУ в касаційному порядку колегіями у складі 5 суддів переглянуто 11 рішень у цивільних справах зі спорів про інтелектуальну власність, що становило 0,2 % загальної кількості переглянутих рішень у цивільних справах позовного провадження (6 774). Із загальної кількості спорів про інтелектуальну власність (11 рішень) спори про авторське право становили 54,5 % (6 рішень) [2].

Як бачимо, кількість рішень, прийнятих місцевими загальними судами і судами апеляційної інстанції, незначна, і дуже маленький їх відсоток оскаржується у суді касаційної інстанції. Причиною цього, зокрема, є незнання авторами обсягу своїх прав та процедури їх захисту, можливо якоюсь мірою – невіра в суди. Однак, результат вивчення нами справ показав, що суди в основному правильно їх вирішують, більше зауважень викликає стан законодавчої системи охорони і захисту прав інтелектуальної власності.

Найбільше оскаржується рішень у спорах про авторське право. На їх прикладі ми й пропонуємо розглянути основні проблеми, з якими стикаються сторони у своїх відносинах й суди під час вирішення справ.

Серед справ, які останнім часом найчастіше доводиться розглядати судам, – це справи про порушення авторських прав автора, який своєю творчою працею створив творів образотворчого мистецтва – картини, тобто твори живопису, які відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 433 ЦК України є об'єктами авторського права.

Порушення відбувається шляхом використання картин: у друкованій продукції як самостійний твір; у друкованій продукції як складова іншого твору, який теж охороняється авторським правом; у сувенірній продукції; у медіа продукції тощо.

З розвитком комп'ютерних та інтернет-технологій стає простіше і дешевше відтворювати твори образотворчого мистецтва і складніше захистити право інтелектуальної власності. Сучасні комп'ютерні програми дають можливість кожному, хто має відповідні знання, створити твір, який може розглядатися як об'єкт авторського права, причому як самостійний, так і як складову частину іншого твору.

Як правило, розміщення матеріалів в мережі Інтернет власником авторських прав або за його згодою (наприклад, надання інтерв'ю або огляд виставки супроводжується ілюстраціями з цитуванням, показом твору автора) дає право інтернет-користувачу застосовувати цей матеріал для своїх особистих потреб, а також для подальшого поширення в тому числі й у соцмережах.

Як казав вчений, філософ Ф. Бекон, «Можливість вкрасти створює крадія» [3]. В епоху розвитку інтернет-технологій це стало взагалі дуже простою справою. Тож, на нашу думку, можливо, слід переглянути законодавчі положення щодо меж захисту прав авторів.

Статтею 54 Конституції України громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

Порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену ЦК України, іншим законом чи договором.

Статтею 432 ЦК України передбачено право кожної особи звернутися за захистом права інтелектуальної власності судом, а ст. 51 Закону України «Про авторське право і суміжні права» встановлено, що захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання (ст. 15 ЦК України) і має право звернутися для цього до суду (ст. 3 ЦПК України).

Стаття 418 ЦК України визначає право інтелектуальної власності як право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом. Право інтелектуальної власності є непорушимим.

Відповідно до ст.ст. 435, 437, 438 ЦК України первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Авторське право виникає з моменту створення твору. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені статтею 423 цього Кодексу та інші права, серед яких є право на недоторканість твору.

Згідно із ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» автором є фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір; ім'я автора – сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо. Контрафактний примірник твору, фонограми, відеограми – примірник твору, фонограми чи відеограми, відтворений, опублікований і (або) розповсюджуваний з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі примірники захищених в Україні творів, фонограм і відеограм, що ввозяться на митну територію України без згоди автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, зокрема з країн, в яких ці твори, фонограми і відеограми ніколи не охоронялися або перестали охоронятися.

Статтею 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» визначено види порушень авторського права і (або) суміжних прав, які дають підстави для судового захисту, а ст. 51 – способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав.

Найчастіше автори вдаються до застосування способу, передбаченого п. «г» ч. 1 ст. 51 названого Закону – шляхом подання позову про виплату компенсації за таке порушення авторських прав як піратство (п. «б» ч. 1 ст. 50 Закону). Хоча ця норма передбачає ще й можливість подання позову до суду про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав.

Так, Подільським районним судом міста Києва 08 липня 2015 року за результатами розгляду позову про стягнення компенсації за порушення виключних майнових авторських прав художниці було винесено заочне рішення.

Позивач стверджувала, що її авторські права порушені шляхом піратства. Свою вимогу позивач мотивувала тим, що 17.02.2015 року, в магазині «ІНФОРМАЦІЯ_1», що знаходиться за адресою: АДРЕСА_3, в якому господарську діяльність здійснює відповідачка, було здійснено, без її на те згоди, розповсюдження (продаж) щоденника «Дневник

tet-a-tet», в якому втілено 5 творів образотворчого мистецтва з «Каталогу робіт художниці ОСОБА_1 за 2008 рік», «Каталогу робіт художниці ОСОБА_1 за 2009 рік», «Каталогу робіт художниці ОСОБА_1 за 2010 рік».

На підтвердження продажу товару (контрафактного щоденника «Дневник tet-a-tet») було надано за товарним чеком № 67468 від 17.02.2015 р.

Крім цього, позивачем стверджувалося, що відновити її порушене право в добровільному порядку відповідачка відмовляється, а тому вона вимушена звернутися до суду за захистом своїх прав. Хоча на підтвердження цієї інформації документів чи інших свідчень не було надано.

Оцінивши зібрані по справі докази, заслухавши пояснення представника позивачки суд позов задовольнив, оскільки в матеріалах справи відсутні докази, які свідчать про право відповідачки розповсюджувати твори образотворчого мистецтва, авторське право яких належить позивачці, з її дозволу.

Суд керувався положенням п. «г» ч. 2 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», яка передбачає, що у випадку порушення авторського права, суд має право постановити рішення чи ухвалу про виплату компенсації, що визначається судом, у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу, з урахуванням вимог ст.ст. 1, 15 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права», які, відповідно, передбачають, що контрафактний примірник твору – примірник твору, опублікований і (або) розповсюджений з порушенням авторського права і (або) суміжних прав. Розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав – будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором. До майнових прав автора належать виключне право на використання твору та виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами. Порушення авторського права і (або) суміжних прав, що дає підстави для судового захисту є піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав – опублікування, відтворення і розповсюдження контрафактних примірників творів.

З огляду на це, суд вирішив стягнути з фізичної особи – підприємця ОСОБА_3, реєстраційний номер облікової картки платника податків – НОМЕР_1 на користь ОСОБА_1, реєстраційний номер облікової картки платника податків – НОМЕР_2 кошти в сумі 61 509 (шістдесят одна тисяча п'ятсот дев'ять) 00 коп., з яких: 60 900,00 грн. – авторська винагорода; 609,00 грн. – судовий збір за звернення до суду.

Рішенням Апеляційного суду м. Києва від 18 листопада 2015 року заочне рішення суду першої інстанції було скасоване. Суд виходив з такого.

Натомість колегія суддів не може погодитись з висновками суду першої інстанції з огляду на наступне.

Відповідно до ст.ст. 435, 437 ЦК України, ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Авторське право виникає з моменту створення твору. Автору твору належать особисті немайнові права, а також майнові права, визначені ст.440 ЦК України та ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права», зокрема виключне право дозволяти використання твору та виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.

За змістом п. «г» ч. 1 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» за захистом свого авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права та суміжних прав мають право подавати позови про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав, або виплату компенсацій.

Згідно п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 від 04.06.2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав» суду слід виходити з того, що майнова відповідальність за порушення авторського права і (або) суміжних прав настає за наявності певних, установлених законом, умов: факту протиправної поведінки особи; шкоди, завданої суб'єкту авторського права і

(або) суміжних прав; причинно-наслідкового зв'язку між завданою шкодою та протиправною поведінкою особи; вини особи, яка завдала шкоди.

З матеріалів справи вбачається, що 17.02.2015 року представником позивача у відповідача було придбано щоденник «ІНФОРМАЦІЯ_2». Вказаний щоденник являє собою зразок книжкової продукції, у якій поєднано щоденник та збірник даних на тематику відносин, астрології, творчості до якого в якості складових включено копії 5-ти картин авторства ОСОБА_4.

Щоденник «ІНФОРМАЦІЯ_2» є складеним твором.

За встановлених обставин суд першої інстанції дійшов висновку, що копії картин позивача, використані у щоденнику, є контрафактними примірниками творів образотворчого мистецтва, оскільки вони розповсюджуються з порушенням авторського права, і задовольнив позовні вимоги у повному обсязі.

При цьому районним судом не враховано, що ФОП ОСОБА_3 розповсюджувала не твори ОСОБА_4, а складений твір – щоденник «ІНФОРМАЦІЯ_2», який відповідно до ст. 19 Закону України «Про авторське право і суміжні права» є самостійним об'єктом авторського права.

З наявних у справі доказів вбачається, що видавцем авторського щоденника «ІНФОРМАЦІЯ_2», є ТОВ «ЛЯ ФАММ», засновник журналу «Chercher la femme» та продюсерського агентства «La femme».

Відповідно до статті 4 Закону України «Про видавничу справу» відносини у сфері видавничої справи регулюються, зокрема, Законом України «Про авторське право і суміжні права», згідно з яким видавець зобов'язаний дотримуватись норм авторського права (стаття 20 Закону «Про видавничу справу»). Отже, здійснюючи видавничу діяльність, видавець, що надав виготовлювачу видавничої продукції оригінал-макет твору для його друку, буде належним відповідачем у разі порушення прав автора твору.

Враховуючи викладене складений твір – щоденник «ІНФОРМАЦІЯ_2», який розповсюджувала ФОП ОСОБА_3, не є контрафактним примірником творів ОСОБА_4, а є твором, авторські права на який належать третім особам, які до участі у справі не залучені.

Таким чином, суд дійшов висновку, що правові підстави для застосування до спірних правовідносин ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та покладення на ФОП ОСОБА_3 відповідальності за порушення авторських прав ОСОБА_4, відсутні.

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 лютого 2016 року рішення Апеляційного суду м. Києва від 18 листопада 2015 року було скасоване.

Суд касаційної інстанції не погодився із висновком апеляційного суду з огляду на наступне.

За змістом положень ст. 440 ЦК України і ч. 3 ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права» майновими правами інтелектуальної власності на твір є: право на використання твору; виключне право дозволяти використання твору; право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання; інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. Виключне право автора (чи іншої особи, яка має авторське право) на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами дає йому право дозволяти або забороняти, зокрема, публічне виконання і публічне сповіщення творів. Майнові права на твір належать його авторові, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Статтею 445 ЦК України передбачено право автора на плату за використання його твору, якщо інше не встановлено цим Кодексом та іншим законом.

У ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» визначено, що контрафактний примірник твору – примірник твору, опублікований і (або) розповсюджений з порушенням авторського права і (або) суміжних прав

Відповідно до п. б ч. 1 ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» порушенням авторського права і (або) суміжних прав, що дає підстави для судового захисту, є піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав – опублікування, відтворення,

ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм і програм організацій мовлення.

У пункті 44 постанови Пленуму Верховного Суду України від 04 червня 2010 року № 5 «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав» роз'яснено, що особа, яка розповсюджує об'єкти авторського права і (або) суміжних прав без дозволу суб'єкта такого права, несе відповідальність за порушення виключних прав на цей твір і в тому випадку, коли контрафактну продукцію нею отримано за договорами з третіми особами. Таким чином, висновок апеляційного суду, що підприємець, який розповсюджував контрафактну продукцію, є неналежним відповідачем, не ґрунтується на законі.

Колегія суддів з урахуванням встановлених судами обставин вважає, що суд першої інстанції дійшов обґрунтованого і законного висновку про задоволення позовних вимог позивача.

Так, способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав визначені ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Так, згідно з п. «г» ч. 2 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» суд має право постановити рішення чи ухвалу про виплату компенсації, що визначається судом, у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу.

У абзаці 4 п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 04 червня 2010 року № 5 «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав» судам роз'яснено, що відповідач, який заперечує проти позову, зобов'язаний довести виконання вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права» при використанні ним об'єкта авторського права і (або) суміжних прав, а також спростувати передбачену цивільним законодавством презумпцію винного завдання шкоди (статті 614, 1166 ЦК України).

Таким чином, суд першої інстанції відповідно до вимог статей 10, 11, 60 ЦПК України, дослідивши всі наявні у справі докази в їх сукупності та надавши їм належну оцінку, виконавши всі вимоги цивільного судочинства, дійшов правильного висновку, що відповідачем було порушено авторські права позивача.

Крім того, встановивши, що в щоденнику «Дневник tet-a-tet», придбаному у відповідача, було втілено п'ять творів образотворчого мистецтва, авторські права на які належать позивачу, обґрунтовано з урахуванням вимог ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» стягнув з відповідача на користь позивача грошову компенсацію у розмірі 10 мінімальних заробітних плат за кожен із п'яти реалізованих об'єктів інтелектуальної власності [4-6].

Суд вважає, що присудження саме такого розміру компенсації є належним способом захисту прав позивача, з огляду на винні недобросовісні дії відповідача, які вчинювались з наміром наживи, незважаючи на права і охоронювані законом інтереси позивача. Водночас, такий розмір компенсації відповідає засадам цивільного законодавства за ст. 3 ЦК України, а саме справедливості, добросовісності та розумності; і є співмірним порушенню авторських прав позивача. Присудженням такого розміру компенсації досягається рівновага майнових інтересів позивача та відповідача.

При цьому, суд виходить з розміру мінімальної заробітної плати, встановлено на момент подачі позову, а не на час ухвалення рішення, розглядаючи справу у відповідності до ст. 11 ЦПК України в межах заявлених позовних вимог.

Ми не підтримуємо позицію щодо свавільного недотримання визначених законодавством вимог. Однак, на нашу думку, визначений розмір компенсації є занадто невід'ємним для порушника авторських прав. Жорсткі межі компенсації, які не дозволяють суду її знижувати, не враховують індивідуальні можливості порушника. Вони не можуть вважатися такими, що відповідають принципам розумності й пропорційності відповідальності. Існування таких норм зумовить банкрутство дрібних підприємців. Крім цього, потребує

окремого дослідження дискусійне питання про те, які саме вимоги повинні стати засадою оцінки шкоди, завданої авторіві.

Справу про порушення прав художника також було розглянуто Святошинським районним судом м. Києва і рішенням від 15 червня 2015 року у задоволенні її позову було безпідставно відмовлено. Однак це рішення було оскаржене.

Даний спір стосувався факту розповсюдження в магазині з продажу преси (кіоску) № 129 по пл. Перемоги, в м. Києві магніту сувенірного, на якому без дозволу відтворено один з творів образотворчого мистецтва (картин) ОСОБА_1 під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_1».

Рішенням Апеляційного суду м. Києва від 08 вересня 2015 року позовні вимоги художниці було задоволено у розмірі по 10 мінімальних заробітних плат (розмір однієї мінімальної заробітної плати на час звернення до суду – 1218,00 грн.) за неправомірне розповсюдження товару з використанням двох об'єктів авторського права (творів образотворчого мистецтва) ОСОБА_1. «ІНФОРМАЦІЯ_1» та «ІНФОРМАЦІЯ_2», тобто на загальну суму 25 600,00 грн.

Водночас у рішенні зазначено, що при вирішенні питання про розмір компенсації, колегія судді ураховує, що заявлені позивачкою вимоги про стягнення на її користь грошової компенсації у розмірі по 10 мінімальних заробітних плат за кожне порушення її авторських прав (публічний показ двох самостійних об'єктів авторського права без дозволу позивачки та їх розповсюдження (реалізація) підлягають задоволенню частково, оскільки в даному конкретному випадку публічний показ об'єктів авторського права не є самостійним порушенням авторського права, а є складовою частиною основного порушення – розповсюдження (реалізації) магнітів сувенірних на яких незаконно відтворено твори образотворчого мистецтва ОСОБА_1. «ІНФОРМАЦІЯ_1» та «ІНФОРМАЦІЯ_2».

Це рішення апеляційного суду хоча й оскаржувалося обома сторонами спору, однак судом касаційної інстанції було залишене без змін [7-9].

Можна передбачити, що спорів у сфері захисту авторських прав більшатиме, оскільки на форумах, присвячених декоративно-ужитковому мистецтву, предметам hand made, в соціальних мережах тощо активно обговорюють можливість виготовлення ляльок, сережок, кулонів із зображеннями окремих фігур з картин.

Висновки. Положення Закону України «Про авторське право і суміжні права» потребують перегляду в частині встановлення меж компенсації за порушені авторські права. При цьому, закон має враховувати об'єктивні і суб'єктивні критерії, враховуючи розмір шкоди, характер діяльності порушника та його матеріальне становище.

Список літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована 30.11.2015 // ОВУ. – 2014. – № 75. – Том. 1. – Ст. 2125.
2. Аналіз даних судової статистики 2014-2016 рр. [Електронний ресурс] // Сайт ВССУ. – Режим доступу : http://sc.gov.ua/ua/sudova_statistika.html
3. Афоризми, ізречення, пословиці, притчи о юриспруденції. От античности до наших дней Автор-сост. А. Б. Ванян. – Москва, Рязань : Изд-во «Узорочье», 2002. – С. 382.
4. Заочне рішення Подільського районного суду м. Києва від 08 липня 2015 року у справі № 758/3776/15-ц [Електронний ресурс] // ЄДРСР. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46494916>
5. Рішення Апеляційного суду м. Києва від 18 листопада 2015 року у справі № 758/3776/15-ц [Електронний ресурс] // ЄДРСР. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/53636621>
6. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 лютого 2016 року у справі 6-36287ск15 [Електронний ресурс] // ЄДРСР. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55987940>
7. Рішення Святошинського районного від 15 червня 2015 р. у справі № 759/5203/15-ц [Електронний ресурс] // ЄДРСР. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/45254872>
8. Рішення Апеляційного суду м. Києва від 08 вересня 2015 року у справі № 759/5203/15-ц [Електронний ресурс] // ЄДРСР. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/50079351>
9. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11 лютого 2016 року у справі 6-29581ск15 [Електронний ресурс] // ЄДРСР. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56425002>

Стаття надійшла 25.05.2017 р.

В. И. Труба, канд. юрид. наук, профессор, Заслуженный юрист Украины
Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова
Декан экономико-правового факультета
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

С. Е. Морозова, канд. юрид. наук, начальник отдела
обеспечения деятельности заместителя Председателя и секретаря судебной палаты
Высшего специализированного суда Украины
по рассмотрению гражданских и уголовных дел
ул. П. Орлыка, 4а, Киев, 01043, Украина

ПРЕДЕЛЫ ЗАЩИТЫ ПРАВ АВТОРОВ (по материалам судебной практики)

Резюме

В статье анализируется современное состояние защиты прав интеллектуальной собственности по законодательству Украины. Критикуя положения законодательства, выводы подтверждаются примерами из практики применения законодательства участниками правоотношений и судами. Сделан вывод о необходимости реформирования государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности в связи с заключением Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом, Европейским сообществом по атомной энергии и их государствами-членами. Данное Соглашение предусматривает комплекс мер, которые должна применить Украина для улучшения ситуации с защитой прав интеллектуальной собственности – от таможенного сотрудничества – к пересмотру всех стандартов, касающихся прав интеллектуальной собственности, в том числе и мер гражданско-правового характера, процедур и средств защиты.

Вопрос пределов защиты гражданских прав рассматривается на примере решений по спорам об авторском праве, а именно – по делам о нарушении прав автора, создавшем своим творческим трудом произведения изобразительного искусства – картины, то есть произведения живописи, которые в соответствии с п. 1 ч. 1 ст. 433 ГК Украины являются объектами авторского права.

Приводятся аргументы о необходимости пересмотреть законодательные требования по определению размера компенсации, назначаемой вместо возмещения убытков или взыскания дохода как способ гражданско-правовой защиты авторского права и смежных прав.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность; авторское право; смежные права; объекты авторского права.

V. I. Truba, Candidate of Juridical Sciences, Professor, Honored Lawyer of Ukraine
Odessa I. I. Mechnikov National University
Dean of the Faculty of Economics and Law
Frantsuzkiy Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

S. E. Morozova, Candidate of Juridical Sciences,
Head support of the Vice-President and Secretary of the Chamber
of the High Specialized Court of Ukraine for Civil and Criminal Cases
P. Orlyka Street, 4a, Kiev, 01043, Ukraine

THE LIMITS OF AUTHORS' RIGHTS PROTECTION (Based on Court Practice)

Summary

The article analyzes the current condition of protection of intellectual property rights under the laws of Ukraine. Criticizing the legal provisions, the conclusions are supported by examples from practice of its application by Participants in legal relations and the courts. Made the conclusion on the necessity of reformation of governmental system of legal protection of

intellectual property in the relation with conclusion an EU-Ukraine Association Agreement, the European Atomic Energy Community and their Member States. The mentioned agreement provides a set of measures which Ukraine should apply to improve the situation with the protection of intellectual property rights – from customs cooperation – to revision of all the standards relating to intellectual property rights, in particular civil measures, procedures and means of protection.

The issue of the limits of the protection of civil rights is considered by the example of decisions in disputes on copyright namely in affairs of copyright infringement of the author, who with his creative work created works of art – paintings, i.e. works of painting, which according to paragraph 1, part 1, article 433 of Civil Code of Ukraine are the objects of copyright.

Provided arguments on the need to review legislative requirements concerning determining the amount of compensation which is appointed instead of indemnify for losses or recovery of income as a way of civil legal protection of copyright and related rights.

Key words: intellectual property, copyright; related rights; objects of copyright.